

HƯỚNG DẪN

Nghiên cứu, học tập, quán triệt và tuyên truyền

Kết luận số 149-KL/TW, ngày 10/4/2025 của Bộ Chính trị về đẩy mạnh thực hiện Nghị quyết số 21-NQ/TW của Hội nghị lần thứ sáu Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII về công tác dân số trong tình hình mới

Ngày 10/4/2025, Bộ Chính trị đã ban hành Kết luận số 149-KL/TW về đẩy mạnh thực hiện Nghị quyết số 21-NQ/TW của Hội nghị lần thứ sáu Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII về công tác dân số trong tình hình mới (Kết luận số 149-KL/TW), Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương hướng dẫn công tác nghiên cứu, học tập, quán triệt và tuyên truyền Kết luận số 149-KL/TW, như sau:

I. MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Thống nhất nhận thức về ý nghĩa, tầm quan trọng của công tác dân số trong tình hình mới, tạo chuyển biến mạnh mẽ, đồng bộ trong hành động của các cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền, đoàn thể, cán bộ, đảng viên và Nhân dân, nhất là người đứng đầu, cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp để thực hiện tốt Kết luận số 149-KL/TW và các chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về công tác dân số trong tình hình mới.

2. Giúp các cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội tổ chức hiệu quả việc nghiên cứu, học tập, quán triệt và tuyên truyền Kết luận số 149-KL/TW về đẩy mạnh thực hiện Nghị quyết số 21-NQ/TW, ngày 25/10/2017 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII về công tác dân số trong tình hình mới (Nghị quyết số 21-NQ/TW).

3. Việc nghiên cứu, học tập, quán triệt và tuyên truyền cần được triển khai nghiêm túc, kịp thời, sâu rộng, bảo đảm chất lượng, hiệu quả trong toàn Đảng và hệ thống chính trị. Công tác tuyên truyền cần tiến hành thường xuyên, toàn diện, có trọng tâm, trọng điểm và đa dạng về hình thức; tận dụng lợi thế của các nền tảng số; nội dung thông tin tuyên truyền phải đầy đủ, cập nhật, nhấn mạnh các quan điểm nhất quán của Nghị quyết số 21-NQ/TW, đồng thời thể hiện rõ những điểm mới của Kết luận số 149-KL/TW.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU, HỌC TẬP, QUẢN TRIỆT VÀ TUYÊN TRUYỀN

1. Các quan điểm chỉ đạo về công tác dân số trong tình hình mới của Nghị quyết số 21-NQ/TW, nhất là quan điểm: dân số là yếu tố quan trọng hàng đầu của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; công tác dân số là nhiệm vụ chiến lược, vừa cấp thiết, vừa lâu dài; là sự nghiệp của toàn Đảng, toàn dân. Trọng tâm về chính sách dân số là dân số và phát triển. Công tác dân số phải chú trọng toàn diện các mặt quy mô, cơ cấu, đặc biệt là chất lượng dân số và đặt trong mối quan hệ hữu cơ với các yếu tố kinh tế, xã hội, quốc phòng, an ninh và bảo đảm phát triển nhanh, bền vững.

- Chính sách dân số phải bảo đảm cân bằng, hài hòa giữa quyền và nghĩa vụ của mọi người dân. Đầu tư cho công tác dân số là đầu tư cho phát triển. Trong quá trình triển khai sắp xếp đơn vị hành chính phải củng cố tổ chức bộ máy làm công tác dân số, đảm bảo thống nhất, liên tục, nâng cao hiệu quả công tác dân số.

- Tiếp tục triển khai thực hiện các mục tiêu, nhiệm vụ, giải pháp của Nghị quyết số 21-NQ/TW, trong đó nhấn mạnh mục tiêu: “Giải quyết toàn diện, đồng bộ các vấn đề về quy mô, cơ cấu, phân bố, chất lượng dân số và đặt trong mối quan hệ tác động qua lại với phát triển kinh tế - xã hội”; “Đề cao tính tiên phong, gương mẫu của mỗi cán bộ, đảng viên trong việc thực hiện chủ trương, chính sách về công tác dân số, nhất là sinh đủ 2 con, chú trọng nuôi dạy con tốt, gia đình hạnh phúc, tạo sức lan tỏa sâu rộng trong toàn xã hội”.

2. Những nội dung chính của Kết luận số 149-KL/TW, bao gồm: những kết quả đạt được và hạn chế, tồn tại sau hơn 07 năm thực hiện Nghị quyết số 21-NQ/TW; các nhiệm vụ, giải pháp về đẩy mạnh việc thực hiện công tác dân số trong tình hình mới, tập trung vào một số nội dung:

- Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác dân số; phát huy vai trò của các cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền, đoàn thể và người đứng đầu trong lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện các mục tiêu, nhiệm vụ, giải pháp của Nghị quyết 21-NQ/TW, nhất là quan điểm chuyển trọng tâm chính sách dân số từ kế hoạch hóa gia đình sang dân số và phát triển.

- Đưa nội dung công tác dân số vào trong nghị quyết lãnh đạo của cấp ủy đảng; chương trình, kế hoạch công tác của cơ quan, địa phương, đơn vị. Phát huy hiệu quả vai trò lãnh đạo, chỉ đạo và phối hợp liên ngành của Ban chỉ đạo công tác dân số và phát triển các cấp.

- Đổi mới nội dung tuyên truyền, vận động về công tác dân số; sử dụng truyền thông số và mạng xã hội để chuyển tải các chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và kiến thức về dân số tới từng người dân để nâng cao nhận thức, thay đổi hành vi về dân số và phát triển.

- Hoàn thiện chính sách, pháp luật về dân số; đẩy nhanh tiến độ xây dựng và ban hành Luật Dân số; sửa đổi, bổ sung quy định về số con được sinh phù hợp với quan điểm về dân số và phát triển; sửa đổi, bổ sung quy định về xử lý vi phạm chính sách dân số, đảm bảo sự đồng bộ, thống nhất giữa quy định của Đảng và pháp luật của Nhà nước; nghiên cứu, xây dựng và ban hành cơ chế, chính sách khuyến khích các cặp vợ chồng và cá nhân sinh đủ hai con, ưu tiên và chú trọng đối với các địa bàn có mức sinh thấp, dân tộc ít người; các chính sách nhằm duy trì tỷ suất sinh thay thế; thu hẹp khoảng cách mất cân bằng giới tính khi sinh để sớm đưa về mức cân bằng tự nhiên; xây dựng và ban hành các chính sách chăm sóc sức khỏe người cao tuổi để tăng tuổi thọ bình quân, tăng số năm sống khỏe mạnh, bảo đảm với thích ứng già hóa dân số và nâng cao chất lượng dân số. Nghiên cứu ban hành các chính sách hỗ trợ cho phụ nữ sinh đủ hai con trước 35 tuổi, chính sách việc làm, trợ cấp, hỗ trợ cho người lao động sinh con và nuôi con nhỏ.

- Tập trung triển khai đồng bộ, hiệu quả các giải pháp về công tác dân số như: đẩy mạnh, phát triển và nâng cao hiệu quả hoạt động của mạng lưới cung cấp dịch vụ dân số; chăm sóc sức khỏe người cao tuổi; từng bước phát triển mạng lưới chuyên ngành lão khoa; dịch vụ chăm sóc sức khỏe sinh sản, công tác phòng bệnh, nâng cao sức khỏe bà mẹ, trẻ em, người dân; công tác đào tạo, bồi dưỡng, nâng cao năng lực chuẩn hóa đội ngũ làm công tác dân số; mở rộng hợp tác quốc tế; hoàn thiện việc xây dựng, kết nối liên thông, thống nhất đồng bộ dữ liệu về con người; xây dựng và tổ chức thực hiện hiệu quả Chương trình mục tiêu quốc gia về chăm sóc sức khỏe, dân số và phát triển giai đoạn 2026-2035.

3. Nêu bật ý nghĩa, vai trò và tầm quan trọng của công tác dân số trong công cuộc xây dựng và phát triển kinh tế - xã hội, đảm bảo nguồn nhân lực chất lượng cao để đáp ứng cho yêu cầu đất nước ta bước vào kỷ nguyên phát triển mới - kỷ nguyên vươn mình của dân tộc Việt Nam, với thế và lực mới.

Biểu dương, khen thưởng kịp thời các tập thể, cá nhân có thành tích xuất sắc trong công tác tuyên truyền, tổ chức thực hiện hiệu quả Kết luận số 149 - KL/TW và Nghị quyết số 21- NQ/TW về công tác dân số trong tình hình mới.

4. Phê phán, đấu tranh các hành vi vi phạm pháp luật, tham nhũng, lãng phí, tiêu cực liên quan tới việc lợi dụng tổ chức thực hiện công tác dân số trong tình hình mới; đấu tranh, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, xuyên tạc, chống phá chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về công tác dân số.

III. HÌNH THỨC, BIỆN PHÁP TUYÊN TRUYỀN

1. Xây dựng các chuyên trang, chuyên mục về dân số và phát triển trên báo chí, trang thông tin điện tử, cổng thông tin điện tử của các bộ, ngành, địa phương.

2. Tuyên truyền thông qua các ấn phẩm như bản tin, thông báo nội bộ, tài liệu, sách, tờ rơi, tờ gấp... với nội dung phong phú, phù hợp với từng nhóm đối tượng.

3. Tổ chức sáng tác các tác phẩm văn học, nghệ thuật, sân khấu hóa tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật về dân số và phát triển qua hội thảo, tọa đàm, phát động các cuộc thi, hội thi tìm hiểu kiến thức về công tác dân số và phát triển.

4. Phát huy vai trò của báo cáo viên, tuyên truyền viên các cấp và qua hệ thống thông tin cơ sở như loa phát thanh, đội truyền thông lưu động.

5. Xây dựng các biểu ngữ, khẩu hiệu, băng rôn, pano, áp phích đặt tại các điểm công cộng, nơi đông dân cư, cơ quan, nhà sinh hoạt cộng đồng,... với một số thông điệp sau:

- (1) Công tác dân số là sự nghiệp của toàn Đảng, toàn dân.
- (2) Đầu tư cho công tác dân số là đầu tư cho phát triển bền vững.
- (3) Hãy nâng cao số lượng và chất lượng dân số.
- (4) Đảm bảo nguồn nhân lực chất lượng cao để đáp ứng yêu cầu đất nước ta bước vào kỷ nguyên phát triển mới.
- (5) Sinh đủ hai con – Gia đình hạnh phúc, xã hội phát triển.
- (6) Giáo dục về dân số, sức khỏe sinh sản đúng đắn, có hệ thống ở thế hệ trẻ, góp phần nâng cao chất lượng dân số.
- (7) Giáo dục giới tính - Bảo vệ tuổi trẻ, bảo vệ tương lai.
- (8) Không mang thai ở tuổi chưa thành niên vì tương lai, hạnh phúc của chính bạn.
- (9) Không tảo hôn, không kết hôn cận huyết thống để nâng cao chất lượng dân số.
- (10) Tham gia tư vấn, khám sức khỏe trước khi kết hôn vì hạnh phúc mỗi cá nhân, gia đình, vì sự phồn vinh của đất nước.
- (11) Thực hiện tầm soát, chẩn đoán và điều trị bệnh tật trước sinh, sơ sinh, vì tương lai giống nòi.

(12) Nghiêm cấm lựa chọn giới tính thai nhi dưới mọi hình thức.

(13) Gia đình và xã hội cùng chung tay để mọi trẻ em gái có cơ hội phát triển và đạt được ước mơ.

(14) Vì một cộng đồng khỏe mạnh, cùng chung tay chăm sóc sức khỏe người cao tuổi.

(15) Dân số khỏe, đất nước phồn vinh, gia đình hạnh phúc.

(16) Sinh con và nuôi dạy con tốt là góp phần kiến tạo để đất nước phát triển.

IV. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương

- Chủ trì, phối hợp với Đảng ủy Bộ Y tế và cơ quan liên quan hướng dẫn nghiên cứu, học tập và quán triệt, tuyên truyền Kết luận số 149-KL/TW và Nghị quyết số 21-NQ/TW đến các cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ, đảng viên và các tầng lớp Nhân dân; lồng ghép nội dung thông tin tuyên truyền về Kết luận số 149-KL/TW vào các hội nghị, giao ban báo chí, hội nghị báo cáo viên, ...

- Thường xuyên chỉ đạo, định hướng công tác tuyên truyền, nắm bắt dư luận xã hội về việc thực hiện các chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về công tác dân số trong tình hình mới.

2. Các tỉnh ủy, thành ủy, các ban đảng, đảng ủy trực thuộc Trung ương

- Khẩn trương chỉ đạo và tổ chức nghiên cứu, học tập và quán triệt, tuyên truyền sâu rộng Kết luận số 149-KL/TW tới cán bộ, đảng viên và Nhân dân, tạo sự thống nhất về nhận thức và hành động trong thực hiện Kết luận gắn với đặc thù của địa phương, đơn vị.

- Chỉ đạo cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền và đoàn thể tiếp tục tăng cường, đổi mới công tác tuyên truyền, nâng cao nhận thức cho mỗi cán bộ, đảng viên và Nhân dân về công tác dân số trong tình hình mới; xác định việc thực hiện chính sách dân số và phát triển là trách nhiệm của cả hệ thống chính trị, của mỗi cá nhân, gia đình và toàn xã hội.

- Sớm kiện toàn tổ chức bộ máy, cán bộ chuyên trách làm công tác dân số các cấp, đảm bảo đủ nhân lực hoàn thành tốt các nhiệm vụ được giao. Thực hiện công tác đào tạo, bồi dưỡng, nâng cao năng lực, chuẩn hóa cán bộ dân số đáp ứng yêu cầu triển khai toàn diện công tác dân số.

3. Ban Tuyên giáo và Dân vận tỉnh ủy, thành ủy, đảng ủy trực thuộc Trung ương

- Tham mưu cấp ủy xây dựng kế hoạch chỉ đạo, tổ chức nghiên cứu, học tập, quán triệt và tuyên truyền Kết luận số 149-KL/TW của Bộ Chính trị về đẩy mạnh thực hiện Nghị quyết số 21-NQ/TW của Hội nghị lần thứ sáu Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII về công tác dân số trong tình hình mới; đưa các nội dung tuyên truyền về công tác dân số và phát triển trong bản tin sinh hoạt chi bộ, gắn với việc thực hiện nhiệm vụ chính trị, phát triển kinh tế - xã hội của địa phương, đơn vị (*việc nghiên cứu, học tập, quán triệt hoàn thành trước tháng 6 năm 2025*).

- Phối hợp chặt chẽ với Sở Y tế các tỉnh, thành phố đẩy mạnh công tác tuyên truyền với nội dung phù hợp từng đối tượng trên các kênh thông tin truyền thông, internet, mạng xã hội. Đối với đồng bào dân tộc thiểu số cần xây dựng nội dung, hình thức phù hợp với phong tục, tập quán, văn hóa truyền thống tại địa phương.

- Thường xuyên cung cấp thông tin cho các cơ quan thông tin đại chúng để tuyên truyền nhằm nâng cao nhận thức của cán bộ, đảng viên và Nhân dân về công tác dân số và phát triển. Chú trọng tuyên truyền nhân rộng mô hình tiên tiến, điển hình tiêu biểu trong triển khai thực hiện các nhiệm vụ, giải pháp về công tác dân số trong tình hình mới để cung cấp kiến thức về dân số tới từng người dân nhằm nâng cao nhận thức, thay đổi hành vi về dân số và phát triển.

4. Đảng ủy Bộ Y tế

- Chủ động phối hợp với Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương trong cung cấp thông tin để chỉ đạo, hướng dẫn, định hướng công tác tuyên truyền chủ trương của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước về công tác dân số trong tình hình mới. Chỉ đạo, hướng dẫn các cơ quan, đơn vị trực thuộc ngành Y tế phối hợp chặt chẽ với Ban Tuyên giáo và Dân vận các cấp để cung cấp thông tin, làm tốt công tác tuyên truyền và định hướng dư luận xã hội về công tác dân số trong tình hình mới.

5. Đảng ủy Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch

Phối hợp với Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương, Đảng ủy Bộ Y tế và các cơ quan có liên quan chỉ đạo các cơ quan báo chí xây dựng, tổ chức các chương trình, chuyên mục về dân số và phát triển; chỉ đạo công tác thông tin cơ sở về triển khai thực hiện Kết luận số 149-KL/TW, Nghị quyết số 21-NQ/TW và các chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước về công tác dân số trong tình hình mới.

6. Đảng ủy Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể Trung ương

- Chỉ đạo các tổ chức chính trị - xã hội phổ biến, quán triệt và tổ chức triển khai thực hiện Kết luận số 149-KL/TW theo với chức năng, nhiệm vụ của từng cơ quan, đơn vị.

- Xây dựng kế hoạch tuyên truyền, vận động, giám sát việc thực hiện Kết luận trong các tổ chức thành viên; vận động đoàn viên, hội viên và Nhân dân tích cực tham gia thực hiện.

7. Các cơ quan thông tấn, báo chí

Căn cứ Hướng dẫn này, xây dựng Kế hoạch tuyên truyền về công tác dân số và phát triển, mở chuyên trang, chuyên mục tuyên truyền thường xuyên, liên tục về chính sách dân số và phát triển trong kỷ nguyên mới là trách nhiệm của cả hệ thống chính trị, mỗi cá nhân, gia đình và toàn xã hội; chú trọng sử dụng các hình thức tuyên truyền, phổ biến, giáo dục về công tác dân số sinh động, hấp dẫn, thu hút sự quan tâm của đông đảo Nhân dân; kịp thời đấu tranh, phản bác thông tin sai sự thật, quan điểm sai trái, thù địch, xuyên tạc chống phá chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về công tác dân số.

Nơi nhận:

- Đ/c Thường trực Ban Bí thư (để b/c),
- Đ/c Trưởng Ban (để b/c),
- Lãnh đạo Ban,
- Các ban đảng, đảng ủy trực thuộc Trung ương,
- Các tỉnh ủy, thành ủy trực thuộc Trung ương,
- Đảng ủy các Bộ: Y tế; Văn hóa, Thể thao và Du lịch,
- Ban Tuyên giáo và Dân vận các tỉnh ủy, thành ủy, đảng ủy trực thuộc Trung ương,
- Các cơ quan báo chí Trung ương,
- Các vụ, đơn vị thuộc Ban,
- Vụ Y tế và Thể thao,
- Lưu HCTĐKT.

**K/T TRƯỞNG BAN
PHÓ TRƯỞNG BAN**

Vũ Thanh Mai